

Анатолій СЕРГІЄНКО

# ХТО ВБИВ пана ШТИМА?



ТЕРНОПІЛЬ  
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ХТО ВБУВ  
ПАНА ЦТУМА?



## 1

Миколі Барбірошу приснилося, що він їв м'ясо. З апетитом наминав свіжу, щойно підсмажену свинину. Приємно хрускотіли в роті підрум'янені соковиті шматочки, жир стікав по підборідді й падав великими краплями на тарілку. Лівою рукою Барбірош умокав краєць хліба в густий гарячий жир, не поспішаючи вкидав до рота і з насолодою пережовував. Потім, узявши виделку й ніж, відрізував маленький запашний шматочок, урочисто спровадив до рота і смакував, смакував...

Задзеленчав будильник. Микола простягнув руку, навпомацки натиснув кнопку блокування і тільки потім розплющив очі.

За вікном сіріло. Годинник показував за чверть сьому. Присмак свіжого м'яса ще не вивітрився зі свідомості, й Барбірош, ковтнувши слину, подумав: коли сняться такі сни, то справи його кепські. Попередження, сигнал, що організм виснажений і потребує більше калорій. Микола напружив пам'ять, намагаючись пригадати, коли востаннє споживав свинину, однак марно. Не пам'ятає. Зате раптом зринув інший спомин.

На Різдвяні свята кололи свиню. Він тоді в шостому чи сьомому класі навчався. Микольця допомагав різникові. Розділяв снопик соломи на три частини, як той вчив, підпалював і підносив до підвішеної на гілляці старого горіха туші свині.

Сусід-різник, червонощокий, дужий і, як казали, найздоровіший у селі чоловік, сидів на ослінчику, без шапки, в камізелці, з підкоченими по лікті рукавами сорочки і пив з кварти свіжу кров.

— Хочеш спробувати? — несподівано запитав він. — Корисно для здоров'я. Калорій багато. Сам п'ю і всім рекомендую. На перший раз — сто грамів, не більше.

Різник зачерпнув квартою з миски, глянув усередину, відлив трохи і рішуче простягнув посудину Миколі.

Хлопець знітився. Було страшно й гидко. Він ніколи не пробував свіжої крові. Пригадав, як свиня смикалася в агонії, як у такт биття серця здригалася в грудях шпичка, а ще той пронизливий виск, хрип, поволі стихаюче харкотіння. Микола бридливо поморщився. Ні, не зможе. Але що про нього подумає сусід? Слабак, скаже, не годен перебороти себе, випробувати силу волі. І Микола таки зважився на героїчний, як йому здавалося, вчинок. Випив відважених різником на око сто грамів свіжої свинячої крові.

Три дні нудотно-млосний присмак у роті мучив Миколу. Три дні він не міг дивитися на м'ясо. Однак із часом минулося. Крові, правда, він після того випадку не пробував, а до м'яса поступово звик. І тепер, прокинувшись, Барбірош подумав: сон про м'ясо,

картинка з дитинства, коли пив з кварти кров, що все це означає? Передчуття якоїсь халепи чи, може, й справді бракує калорій?

Так, останнім часом він змарнів, осунувся, став нервовим. Дружина каже: цигарки винні — забагато палить, щодня висмалює аж пачку «Ватри». Для теперішнього голодного часу це — завелика розкіш. Сім'я сидить на бульбі. Мар'яна вже півроку без роботи, а Миколиної зарплати вистачає хіба що на тиждень, якщо вчасно дадуть. Важкі часи настали, важкі... Завод дихає на ладан. Місяць працює, два місяці — стоїть. Кращі робітники давно розрахувалися. Гайнули на заробітки, хто в Росію, хто до Польщі. Одні алкаші й пенсіонери залишилися. А ще апарат управління, керівництво, бухгалтерія — дармоїди конторські! За опалення немає чим платити — відключили. В цеху зимно, вітер гуляє. А гриміли ж колись на всю країну. І робота була, і гроші. Нинішнє покоління українців житиме при капіталізмі, якщо, звичайно, виживе, не пропаде в дорозі до світлого майбутнього...

Барбірош випростав під ковдрою ноги. У кімнаті було прохолодно, вилазити з теплого ліжка йому не хотілося. Поруч, на боці, згорнувшись клубком і підклавши долоньку під голову, спала дружина.

Микола зиркнув на годинник. Ще є час. Присунувся ближче до Мар'яни, поклав руку на гаряче стегно. Намацав краєчок сорочки й рішуче потягнув догори, оголюючи тіло.

— Мар'яно, — прошепотів він, пожадливо пестячи її груди.

— Чого тобі? — прокинувшись, у відповідь га-

ШВИДКО  
ПРОМАЙНУТИ



## 1

Ось уже третій день зранку до пізнього вечора слюсар мотозаводу Микола Барбірош мужньо простоював біля вхідних воріт продтоварного ринку безуспішно намагаючись продати новенький порохотяг «Ракета», який дали на заводі в рахунок заборгованої зарплати.

Раніше було краще. Зарплату давали продуктами. Мука, цукор, консерви. Можна було на базарі продати і триматися місяць-два, до чергової бартерної операції успішно проведеної керівництвом заводу. А кому тепер потрібні порохотяги? Коли в кишені вітер свище, тотальне безгрошів'я і ніякої перспективи на майбутнє? Правда, місяць тому виплатили дивіденди. Микола отримав аж дві гривні й десять копійок. Якраз на пляшку пива «Оболонь». Дружині Мар'яні навіть не казав скільки отримав, щоб не дратувати.

Власне живих грошей на заводі робітники не бачили вже з півроку, ще від тоді, як контрольний пакет акцій потрапив до нового власника. Працював лише один цех, що виготовляв сільськогосподарський інвентар, але він уже не міг нагодувати ні конторську братію, ні робітників. Пробували страйкувати, хтось навіть кинув гасло: «Пішим походом на Київ!» Але, хіба з нашим заводчанами, подумав Барбірош, застрайкуеш

чи підеш на Київ? Страйк одразу вшух, коли новоспечений директор провів блискавичну бартерну операцію і кожному працюючому видали по півмішка цукру та по дві кавоварки, ясна річ, у рахунок заборгованої зарплати. Тепер порохотяги підкинули, яких ніхто не бере. Третій день на базарі стовбичить і жодного потенційного покупця! Тішила лише думка, що не він один такий горе-невдаха, не він один вигукує: «Придбайте, панове, пиросос! Нова «Ракета» за півціни!»

Микола озирнувся довкола. Тісна вулиця, що примикала до базарної огорожі, не вмщала всіх бажаючих щось продати. Люди стояли під двометровим муром, котрий стіною відгороджував ринок від вулиці, туплячись одне до одного, розклавши на тротуарі свій нехитрий скарб. Несли на продаж усе. Від товарів широкого вжитку до одягу й залізьяк. Стояли похмурі, злі, засмикані нестатками та життям на виживання. Складалося враження, що місто перетворилося на суцільний базар, де кожен мешканець намагався щось продати. Навіть неймовірна липнева спека не могла погасити азарт торгівлі. Вражала кількість жебраків. Від воїнів-афганців, що з табличками на грудях ходили по проїжджій частині вулиці зупиняючи автівки, до калік та замурзаних циганчат, котрі сиділи рядочком, ближче до тротуару, галасуючи й шарпаючи перехожих за одяг.

Микола ковтнув слину. В кишені ні копійки, ні жодної сигарети. Вчора в Мар'яни вдалося вициганити дві гривні на цигарки. Сигарет не купив, а одразу рущив до кнайпи, аби сто грамів прийняти. Хіба твереза людина, спіймав себе на гадці Барбірош, може існувати



Юрко хотів було стати під душ, аби змити морську сіль, а потім гайнути до величезного приміщення туалету, де він зазвичай переодягався, як нестерпне бажання простежити за співвітчизниками охопило його.

Ткач ступив на широку дерев'яну набережну, що простягнулася вздовж пляжу аж від Брайтона до Сігейта. Обійшов поліцейську машину, чорно білий «форд» із написом на бокових дверцятах «NYPD», тобто нью-йоркський поліцейський департамент. Чомусь кивнув головою, наче вітаючись двом чорним поліцейським, що стояли позаду автівки і парилися в чорній уніформі й повному бойовому спорядженні від зв'язки ключів і досить масивного ліхтарика, до рації й важкенького «Глока» у відкритій кобурі біля пояса. На що ті підозріло скосили на Юрка очі. Можливо, за наркомана прийняли чи за свого колегу-оперативника в цивільному, подумав Ткач. Підійшов і сперся на поручні. З помосту добре було видно широку вулицю з автостоянкою, ліворуч — чашу бейсбольного стадіону, поле для гри в гольф, а праворуч — парк атракціонів з велетенським колесом огляду та американськими гірками.

Панянки і хлопчик зійшли сходами на вулицю і попрямували до стоянки автомобілів. Підійшли до темно-синього джипу, що стояв боком до пляжу. Одна жінка відчинила дверцята, впустила хлопчина на задне сидіння. Інша — обійшла авто і сіла на передне поряд із водієм. Джип здав назад, блимнули червоні стоп-сигнали. Авто зупинилося пропускаючи світлого «хамера» на своє місце парковки, а потім повільно по-

котилося вулицею. На задньому бампері Юрко помітив Тризуб і встиг прочитати на білому нью-йоркському іменному номерному знакові — «Оксана-1». Раптом з боку водія опустилася донизу шибда і Ткач побачив підняту догори руку із розпрямленою долонею. Жінка махала рукою на прощання, можливо махала йому.

Чому не підійшов, запитав себе колишній слідчий прокуратури? Чи помітила вона його, чи впізнала? Зустріч була б цікавою. Але навіщо ворушити минуле, подумав Ткач, навіщо нагадувати про неприємне, якщо людина щаслива.

Юркові стало сумно, наче він щойно назавжди попрощався із значним, багатим на події і емоції періодом свого життя, який вже ніколи не повториться. Пригадав слова жінки: «З англійської флеш — швидко промайнути». Галя-Оксана також швидко з'явилася і швидко промайнула. Сум боляче шкрябав по серцю. Ткач зітхнув і глянув у бік берегової лінії. На посадку в аеропорт імені Кеннеді заходив черговий «Боїнг».

2005-2008